

Lars Malmström (ca 1800-1850?) g m Carolina Fredrika Magnus/son/(1816-1873) samt främst deras fyra barn.

Om vagnmakare Lars Malmström (ca 1810 - 1850?) och hans hustru Carolina Fredrika Magnus/son/(1816-1873) Båda var födda utom äktenskapet.

Lars mor hade tjänat som piga¹. Fadern okänd men det sades i släkten att hans far var en greve Beck-Friis². Vagnmakarens hustru Carolina Fredrika Magnus eller Magnusson kom från Väckelsång³, idag i Tingsryd kommun. Enligt Miriam Malmström, barnbarn och dotter till prästen Anders Malmström, så hade Ingrid Maria⁴ " väl /haft/ tjänst hos och [...] blivit förförd av en viss Berling⁵ i Lund, morfar till den gamle biskopen Rodhe⁶, vilken alltså var Pappas kusin. De voro också mycket lika varandra; själv har jag /Miriam Malmström// (som liten varit på väg att rusa i famnen på Rodhe (han var då ej biskop) i tron att det var Pappa men jag hejdade mig i sista stunden ty lika strålande som Pappa betraktade alla barn, lika surt allvarlig såg Rodhe alltid ut. Nåja, Pappa kunde också se gravallvarlig ut när det behövdes. Det gör han alltid på porträtten tyvärr. Hans strålande blick och hans varma glad röst kan intet återge."⁷

Lars Malmström var vamt troende och schartauan, liksom hans hustru. Han kom i vagnmakarelära som ung. Kanske bekostades hans år som gesäll av den okände fadern, som också lär ha sett till att han fick växa upp hos sin mor genom att ge henne ett visst underhåll? Lars Malmström fick med tiden "mästarebrev". Han var en from och skötsam yngling. En tid som gesäll måste han bo i Stockholm. Där blev han hånad av sina kamrater för sin fromhets skull. Han ville inte festa och suppa med dem på söndagarna. Han tyckte de var "ogudaktiga". Den unge Lars hade av en slump mött professor Holmbergssons son, konstnären Johan

¹ Mantalsuppgifter lär finnas i Malmö, med uppgift om moderns namn men inte faderns.

² Kanske var det-Corfitz Ludvig Beck-Friis (1767-13/2 1834 på Böringe-kloster dog han 66 år gammal enl Lunds Weckoblad 19/2 1834) greve och ägare av Böringeklostets slott vid Sturup. Någon annan som skulle passa åldersmässigt hittar jag inte. Om släktskrönan är sann.

³ Väckelsång ligger söder om Växjö i Småland.

⁴ OBS att Miriam inte vet att hon hette Carolina Fredrika Magnus/son

⁵ Kan ha varit Carl Fredrik Berling (1785-1847) boktryckare och akademiräntmästare. Hans dotter gifte sig med biskop Edvard Herman Rodhe. Berling var jurist, författare, översättare och gav ut Lunds Weckoblad 1809-32. Han skulle då ha varit omkring 45 år när han förgrep (?) sig på en 30 år yngre piga. Möjligt.

⁶ Gamle biskopen Rodhe bör varit Edv Herman Rodhe (1845-1932), biskop i Göteborg 1888-1929. Om "gamle biskopen" är här relevant att nämna att han tog studenten i Lund 1861, blev fil dr 1871, teol dr 1893. Han tycks ha lämnat Lund ca 1880. Han satt sedermera i riksdagen och bodde i Göteborg vid sin död.

⁷ Se Minnen skrivna av Miriam Malmström om hennes släkt. Hemsida ullahikander.se

Holmbergsson (1804-1835) som 1823 antagits vid Konstakademien i Stockholm. När denne förstod hur illa det stod till, fick Lars Malmström låna hans ateljé varje söndag. Där kunde han var i fred efter att han gått i kyrkan. Där kunde han sitta och läsa medan hans kamrater roade sig på krogar eller annat som vanhelgade söndagen. "Så hjälpte de fromma från Lund varandra" skriver Miriam Malmström och förklarade att "Holmbergssons far (1763-1842) hörde ju till Prosten Schartaus⁸ varmaste anhängare." Fadern var jurist, som disputerat i Uppsala och varit docent där men 1810 blev professor i juridik i Lund. Ensam upprätthöll han nästan till sin död all utbildning i juridik vid Lunds universitet, enligt en ny radikal metod som innebar praktiska tillämpningar. Han kände personligen Henrik Schartau (1857-1825) och utgav också en del av dennes anteckningar och brev i andliga ämnen.⁹

Denna längre utveckling om schartauaner visar miljön i vilken vagnmakaren och hans hustru levde och verkade. Att de själva inte kom från fullständiga familjer tycks inte ha betytt något i dessa kristna kretsar. Där räknades fromheten.

Vagnmakare Lars Malmström skaffade sig en tomt med hus, en skogsgård i Lund, Adelgatan 4 och 6, med tiden med flera hus.

Barnbarnet Miriam Malmström har skrivit livligt om hur livet, det religiösa livet, var i den Malmströmska gården.¹⁰ Här blandar jag hennes framställning med uppgifter tagna från annat håll. Lars Malmström hade både arbetare för sitt vagnmakeri samt pigor för hushållet och annat som anställda.

"Christlig husordning var rådande i hemmet" Man bad morgon- och aftonbön tillsammans. Tidigt på lördagskvällen slutades arbetet. Vävstolen och spinnrockarna täcktes över. Alla förberedde sig för söndagen. Man skulle helga vilodagen. Då gick man i kyrkan, ofta flera gånger. Eller så diskuterade man predikningen. "De fromma i Lund" gick ännu på 1880- och 90-talen gärna till katekesförhör, högmässa och aftonsång, enligt Miriam, och säkert hade de varit likadant tidigare.

Fram till början av 1860-talet var pastor Fredrik Cedergren (1799-1863) den mest uppskattade predikanten i Lund.¹¹ Folk kom ända

⁸ Henrik Schartau (1757 Malmö - 1825 Lund)

⁹ Wikipedia 2019 i februari.

¹⁰ Se Minnen skrivna av Miriam Malmström, där hon också berättar om sin mor liv före äktenskapet, som guvernant i både Tyskland, England och Ryssland alltid i adliga familjer - hon lärde ut franska som hon själv lärt sig i Paris.

¹¹ Hans Fredrik Cedergren (1799-1863) var en karismatisk predikant som ansågs vara mera schartauansk än Henrik Schartau själv. Han var emot mission, emot nykterhetsrörelsen och bibelsällskap. Han var från 1835 kyrkoherde i Sankt Peters Klosters pastorat nära Lund, ett mycket fint pastorat. Han verkar ha haft protektion bl a av en professor Johan Holmbergsson (1764-1842, jurist och rättslärd). "Retorik saknas alldeles i hans predikan. Den var enkel, men grundlig, lugn, men trosvarm och allvarlig." Han satt i Lunds domkapitel 1844-56

från Malmö för att höra honom i Sankt Petrikykan. Klosterkyrkan var proppfull varje söndag. Och flera av dessa fick ställa in sina hästar och vagnar på Lars Malmströms gård, i hans stall och lider. Antagligen fortsatte detta också under hans änkas tid. Anders Malmström, deras son, berättade för sin dotter Miriam hur i hans barndom de, som kom långväga ifrån till Lund, samlades i den Malmströmska gårdens storstuga för att efter gudstjänsten gå igenom och samtala om predikan. Pastor Cedergren var något kontroversiell eftersom han inte ville acceptera några som helst nymodigheter. Men därför var han också uppskattad. Han tyckte illa om de kristna väckelserörelserna som svepte över landet. Cedergren hade tidigt haft protektion uppifrån inom stiftet; han tilldelades ett fint pastorat och blev kyrkoherde i Sankt Peters Klosters församling nära Lund. Hans predikningar vara enkla, tydliga och han själv trosvarm och allvarlig.

Miriam betonade att de troende inte tog "Guds ords hörande på slarv i det gamla Lund. Det var mycket vanligt att redan barnen gjorde anteckningar under predikan". Från sitt tionde år hade hennes morfar den blivande prästen Anders Malmström gjort små anteckningar om de predikningar han hörde på. "Vördnaden för kyrkan var stor - vördnaden för pastor Cedergren ibland onödigt stor" menade Miriam Malmström som hade att berätta att pastor Cedergren avrätt hennes syster att gifta sig med en äldre man, fast hon älskade honom och han hade friat. Istället talade han väl inför henne om en jämnårigare skräddare Brock. Det äktenskapet ingicks men blev inte lyckligt.

Den Malmströmska gården byggdes ut av vagnmakarens änka. Troligen gjordes verkstäder om till lägenheter? Hon kunde efter makens ganska tidiga död, leva på att hyra ut lägenheter och därmed också försörja sin son under hans studier.

Lars och hans hustru fick alltså fyra barn, **Ingrid Maria** ?(1844 -) senare g m skräddaren **Brock**¹², **Christina Cecilia** (1847-1918)-g m Oscar Gustaf Wikander (1847-1877), **Gunilda Fredrika** (1850-) vid 17 års ålder /ca 1867?/g m färgaren Sven Otto Åkerlund (1837-1928)¹³, en rik driftig affärsman, som bland annat satt i Lunds stadsfullmäktige

och var där uppskattad. Han tyckte inte om den nyevangeliska väckelsen. Han var en av stiftets mest uppskattade präster. Han var kontroversiell på grund av sin speciella allvarliga kristendom, som inte ville se nymodigheter införda.

¹² Se Miriam Malmströms minnen om hur dåligt det äktenskapet blev.

¹³ Sven Otto Åkerlund (1837-1928) färgeriidkare, köpman, VD f Lunds sparbank 1903-09 samt fullmäktig i Lunds stadsfullmäktige 1869-1906. Han var alltså gift med Cecilias syster!! Extra: Tror att "gamla moster Ulla" som jag kände som barn i Lund på 1940-talet till 1953, var deras dotter Ulrika Carolina Åkerlund f 1872. Det sades alltid att vi var släkt men jag förstod inte på vilket sätt. Hos henne bodde också Ebba Gunilla Thomasson f 1897. Hon var nog hennes systerdotter. Moster Ulla hade varit korrekturläsare på Håkan Olssons Boktryckeri i många år. Tant Ebba arbetade på Systembolaget och dog före Moster Ulla.

1869-1906. Deras son och sistfödde var **Anders Magnus Malmström** (21/1 1849 Lund - 17/1 1904 Gårdstånga) Han gifte sig med Helena Elisabeth Svensson-Svedberg (1845 Ystad - 1918 Lund) år 1875 i Lunds domkyrka. Anders M Malmström hade tagit student vid läroverket i Lund 1866, fil dr 1871 i Lund, teol. kand examen 1878, blev prästvigd 1879, var predikant vid Lunds hospital 1879-87, blev docent i medeltidens kyrkohistoria 1884; också docent i semitiska språk vid Lunds universitet samt lektor i teologi och hebreiska språket vid Lunds högre allmänna läroverk. Han var från 1885 kyrkoherde i Gårdstånga och Holmby, dit han flyttade. Vad hände med gården vid Adelgatan 4-6?

Gunhilda Fredrika **Malmström** (1/1 1847 el 48 -) gifte sig med färgerifabrikören Sven Otto Åkerlund (1837-1928) antagligen år 1864 eller 1865.?

Paret Åkerlund fick tre barn:

Sven Fredrik (19/6 1866 Lund - april 1945 Karlskrona) student 1884, med dr 1896. Han var stads-, provinsial.fängelse och fältläkare. Han var g m Olga Katarina Sjöberg; ¹⁴

Gustava Thorilda (1868 -) g m med lic Anselm Ehrenfrid Thomasson (1863 -)

Barnen Thomasson föddes i S:t Petri, Malmö:

Gunnar (1896-)

Ebba Gunilla (1897-ca 1950)

Otto Wilhelm (1904-1985)

Ulrika (Ulla) Carolina Åkerlund (1872- 195?)¹⁵ ogift-

Om Sven Otto Åkerlund lite till. När han var 30 år ägde han redan en "Färgerirörelse och Bomullsgarnshandel" som han utvidgade genom att skaffa en "Kard- och Spinnfabrik". Han annonserade att han därför nu kunde ta emot "ull till kardning och spinning" och lovade att utföra ett snabbt, gott och billigt arbete för den som behövde ullgarn. ¹⁶ Annonsen är utan adress vilket tyder på att han var en välkänd person i Lund, liksom sin svägerska Cecilia Wikander. Deras verksamhetsområden gällde båda textilier i olika stadier av framställning till kläder!

Tio år senare var Åkerlund intressent i Sparbanken i Lund, vars årssammankomst han deltog i som "insättare" i maj månad 1877. Med på mötet fanns boktryckaren Håkan Ohlsson, en annan känd profil i staden

¹⁴ Fältläkare vid Jönköpings- Västgöta-Dls (fr 1898) & Hallands (fr 1902) regementen & vid Karlskrona grenadjärsregemente.

¹⁵ Detta var "gamla moster Ulla" i min barndom (Ulla Wikander 401118-4001) i Lund. Hon var alltså kusin med min farfar. Ofta tillsammans med henne var Tant Ebba (Thomsson), som var hennes systerbarn. Därifrån kom tilltalet "moster".

¹⁶ Lunds Weckoblad 20 april 1867.

samt sex andra personer förutom styrelseledamöter och bankens tjänstemän.¹⁷

Åkerlunds verksamhet, hans "affär, arbetargrupp, butik [...] växte, mycket tack vare hans hustrus och systers trägna hjälp."¹⁸ Han fick hjälp kanske av båda systrarna Malmström? Men kanske främst den som stannade i Lund. Cecilia kom ju tillbaka först 1877. Kanske var hon kvar i Lund ända till 1870?

Christina **Cecilia Malmström** (1847-1918) gift Wikander. Se särskild historik. Hon fick fyra söner. Hade manufakturaffär i Lund från sent 1870-tal till ca 1900.

Sonen Anders Malmström och hans hustru Helena, född Svedberg fick barn, däribland döttrarna (ev flera?) ,
Emma Dora Miriam Malmström (2/2 1878-1936),
Jenny Karolina Elisabeth kallad Isse (20/6 1880-26/12 1961)
Gurli (ca 1884-1976) som gifte sig Ohman¹⁹, en tysk.

Mirjam/Miriam förblev ogift liksom sin syster Jenny, med vilken hon drev en privat flickpension på Forsmöllan nära Klippan åren 1908-1934, nästan fram till Miriams död. Systemen Jennys smeknamn var Isse. Hon bodde kvar i Forsmöllan i Vedby socken till 1939 och flyttade sen till Söndraby, alldeles i närheten, lite närmare Klippan. Deras mor, d v s Helena Malmström, född Svedberg (1845-1918) bodde också med dem i Forsmöllan sedan hon blivit änka (1904) och till sin död 1918. Dessa två döttrar ägde gemensamt ett hus, kanske också ett skolhus.. Den tredje systemen, Gurli, gifte sig med en tysk som hette Ohmann, levde längst av dem alla. Jag träffade henne i Lund på 1940-talet (komm UW 401118-4001) Hon hade två barn, Andrea Vide Ohmann(1917 i Berlin-1999 Stockholm) och Lillebror Ohmann. Den senare "övertog" vår våning på Laurentiigatan 2 i Lund. när vi 1953 flyttade till Uppsala. Lillebror var troligen tysk barnsoldat under andra världskrigets slutskede. Han var något krigsskadad, minns jag. Haltade?. Vide Ohmann bodde tidvis hos sina mostrar i deras skolhem Forsmöllan, nära Klippan under sin uppväxt; hon var församlingssystemer vid svenska kyrkan, Landhausstrasse 27 i Berlin under det andra världskriget. Då hjälpte hon prästerna, Erik Forell och sen Erik Perwe, att gömma judar.²⁰ Senare var hon flickhemsföreståndarinna i bl a Lund (?). I Lund fanns hon på 1950talet dvs efter kriget liksom sin bror och antagligen också deras mor. Hon var senare nära vän med Vera

¹⁷ Lunds Weckoblad 29 maj 1877 om årsstämman som ägt rum den 3 maj.

¹⁸ Se Minnen skrivna av Miriam Malmström.

¹⁹ http://www.bygdebund.se/wp-content/uploads/uploaded/459/356904_ung_svenska_som_quvernant_i_ryssland_f_r_100_ar_sedan.pdf

²⁰ Se Svenskt Bibliografiskt Lexikon för Erik Perwe där Vide Ohmann nämns.

Siöcrona (1914-2003), och deltog i dennas aktioner för att bevara Gamla Stan, och också med hennes syster. På 1970-talet bodde Vide Ohmann i det s k Atlasområdet i Stockholm, troligen i ett hus som tillhörde Rainer Wikander, en släkting till hennes mor.